

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Бориспільського районного управління поліції
Головного управління Національної поліції
в Київській області
17.03.2026**

м. Київ, 2026 р.

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ), відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹ Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 17 березня 2026 року групою НПМ здійснено відвідування Бориспільського районного управління поліції Головного управління Національної поліції в Київській області (далі – районне управління поліції, підрозділ поліції, РУП) (*фото 1, 2*).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Потапович Павло Васильович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Музлова Катерина Олегівна, представник громадської організації;

Черпаков Геннадій Валерійович, представник громадської організації.

Загальна інформація

Підрозділ поліції знаходиться за адресою: Київська область, місто Бориспіль, вулиця Сергія Камінського, будинок 4.

Начальник районного управління поліції – **Кравчук Тарас Ігорович** (на посаді з 12.01.2021).

Штатна чисельність працівників РУП становить 265 посад (некомплект станом на 17.03.2026 складає 19,7%). Фактична чисельність працівників нараховує 198 осіб.

Під час відвідування у районному управлінні поліції, затримані особи не перебували.

З початку року співробітниками підрозділу поліції затримано 29 осіб, з них:

за вчинення адміністративного правопорушення – 10 осіб;

за підозрою у вчиненні злочину – 14 осіб;

за ухвалою суду про дозвіл на затримання з метою приводу – 5 осіб.

У будівлі РУП наявні наступні приміщення: кімната для конфіденційного побачення затриманого із захисником (*фото 3*), кімната для прийому громадян, 2 кімнати для проведення слідчих дій (*фото 4*) та кімната для проведення інтерв'ю із затриманими особами (*фото 5*).

У черговій частині районного управління поліції обладнана кімната для затриманих, розрахованою на одночасне утримування двох осіб. Кімната для затриманих обладнана: 2 одноярусними ліжками, відгородженим санвузлом з дверцятами, умивальником з проточною водою, столом, стільцями та кнопкою виклику чергового, з метою негайного встановлення контакту з працівниками поліції (*фото 6, 7*). Відеокамера у кімнаті для затриманих встановлена з

дотриманням вимог права на повагу до приватного життя, а саме не захоплює санітарну зону.

Штучне освітлення (близько 150 lux) та площа кімнати (близько 6 м² на одну особу) відповідають встановленим національним нормам і міжнародним стандартам.

Також в РУП обладнано укриття, яке укомплектоване питною водою, місцями для сидіння, двоярусними ліжками та продуктами харчування (*фото 8, 9*).

Позитивні досягнення

Серед позитивних здобутків слід зазначити функціонування інформаційної підсистеми «Custody Records» інформаційно-комунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», яка спрямована на запобігання незаконному затриманню осіб, удосконалення системи їх захисту від катувань і неналежного поводження, а також дозволяє фіксувати об'єднану інформацію про затриманих осіб з моменту їх фактичного затримання.

У підрозділі поліції функціонує фронт-офіс (*фото 10*), передбачений для надання консультацій та довідкової інформації, приймання заяв і повідомлень із подальшою їх реєстрацією в інформаційно-комунікаційній системі «Інформаційний портал Національної поліції України», а також інформування заявників про результати розгляду їх звернень, приймання вхідної кореспонденції та організацію запису громадян на особистий прийом до керівництва РУП.

Крім того, у штаті районного управління поліції наявний інспектор із дотримання прав людини, який забезпечує належне фіксування всіх дій із затриманими особами, повідомляє місцевий центр з надання безоплатної правничої допомоги та виступає гарантією проти катування та жорстокого поводження.

Європейський комітет з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню (далі – Європейський комітет) у доповіді [CPT/Inf (2018) 41] зазначав як позитивний момент наявність у штаті підрозділів поліції спеціально підготовленого «інспектора з дотримання прав людини».

Стан виконання попередніх рекомендацій

Попереднє відвідування районного управління поліції групою НПМ здійснено 15.02.2022.

За результатами попереднього відвідування зафіксовано:

кімнату для затриманих, яка не функціонує, у зв'язку з чим затримані особи утримуються у службових кабінетах понад 19 годин;

відсутність службової особи, відповідальної за перебування затриманих;

незначну кількість працівників поліції, які пройшли підготовку із надання домедичної допомоги;

відсутність відеоспостереження у кімнатах для проведення слідчих дій;
тілесні ушкодження у затриманій особі, яка під час відвідування групи НПП перебувала у приміщенні РУП;

незабезпечення негайного повідомлення місцевого центру безоплатної правничої допомоги про факти затримання осіб;

неналежне ведення службових журналів.

На момент відвідування групою НПП встановлено, що керівництвом РУП вжито заходів щодо виконання окремих рекомендації, надані за результатами попереднього відвідування, а саме: забезпечено обладнання кімнат для проведення слідчих дій системами відеоспостереження, а також визначено відповідальну службову особу за перебування затриманих інспектора з дотримання прав людини.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, видів поводження або покарання

1. Під час аналізу документації групою НПП встановлено, що упродовж 2025-2026 років до районного управління поліції надійшло 47 повідомлень від громадян та медичних закладів щодо можливих неправомірних дій працівників поліції, в тому числі, що стосувалися фактів побиття (нанесення тілесних ушкоджень), застосування спеціальних засобів тощо.

Для прикладу, 18.03.2025 до районного управління поліції надійшло звернення, зареєстроване в Єдиному обліку заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення та інші події (далі – ЄО) за № 8678, щодо нанесення заявниці тілесних ушкоджень працівниками поліції.

Під час ознайомлення групи НПП з матеріалами зазначеного звернення встановлено, що будь-які документи реагування (пояснення, рапорти, результати перевірки тощо) відсутні, окрім короткого викладення фабули події. За результатами розгляду матеріал списано, що свідчить про відсутність реагування на вказане звернення.

Також 08.02.2026 до районного управління поліції надійшло звернення, зареєстроване в ЄО за № 4339, від працівника екстреної медичної допомоги щодо нанесення тілесних ушкоджень особі працівниками поліції (діагноз: закрыта травма грудної клітки, перелом 5-6 ребер).

Звернення аналогічного характеру надходили до управління поліції протягом 2026 року та зареєстровані в ЄО: № 44, № 276, № 410, № 2519 та № 3155.

Крім того, аналогічні звернення надходили протягом 2025 року та зареєстровані в ЄО: № 681, № 691, № 693, № 758, № 766, № 768, № 769, № 770, № 1155, № 1508, № 1534, № 2047, № 2421, № 2475, № 2487, № 2489, № 2844, № 4232, № 4590, № 4919, № 5637, № 7396, № 9842, № 12045, № 12567, № 12596, № 12575, № 12576, № 13092, № 18059, № 18273, № 21112, № 24427,

№ 25982, № 27448, № 27724, № 28335, № 28644, № 29159, № 33096, № 37397 та № 38904.

У порушення вимог частини 4 статті 216 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) та частини 3 статті 8 Закону України «Про Державне бюро розслідувань», в районному управлінні поліції склалася негативна практика розгляду повідомлень про можливі кримінальні правопорушення, вчинені працівниками поліції, без належного інформування відповідного територіального управління Державного бюро розслідувань (далі – ДБР) та без реєстрації таких відомостей у Єдиному реєстрі досудових розслідувань (далі – ЄРДР).

За результатами розгляду вказаних повідомлень відомості про вчинення кримінальних правопорушень в ЄРДР не вносились, повідомлення до органів ДБР не надсилалися.

Водночас лише поодинокі повідомлення ставали підставою для проведення службового розслідування, а викладена у них інформація належним чином не перевірена, відповіді заявникам надавалися лише у порядку, визначеному Законом України «Про звернення громадян».

Такий підхід, за якого дії працівників поліції оцінюються самими працівниками поліції, не може вважатися об'єктивним та суперечить вимогам кримінального процесуального законодавства.

Європейський комітет у доповіді [CPT/Inf (2004) 28] наголошує, що довіра до заборони катувань та жорстокого поводження підривається, коли посадовці, відповідальні за такі дії, уникають покарання. Відсутність швидкої, ефективної реакції на повідомлення про жорстоке поводження створює умови для безкарності та ставить під загрозу правозахисні принципи, підриває основи демократичного суспільства, оскільки відповідальні за розслідування та контроль особи ризикують стати співучасниками цих порушень.

Європейський комітет вважає, що навіть за відсутності формальної скарги органи влади мають бути зобов'язані за законом негайно відкривати кримінальні провадження та здійснювати їх розслідування при надходженні достовірної інформації про неналежне поводження. Для посилення відповідальності слід встановити обов'язок посадовців (поліцейських, керівництва в'язниць тощо) своєчасно повідомляти відповідні органи про такі випадки.

2. Також під час вивчення звернень групою НПМ зафіксовано, що 19.02.2025 до районного управління поліції надійшло звернення від громадянина [REDACTED] яке зареєстроване в ЄО за № 5637, щодо можливого побиття працівниками поліції.

Водночас для перевірки зазначених обставин направлено наряд працівників поліції. За результатами відпрацювання встановлено, що заявника [REDACTED] побили працівники муніципальної варти. Після перевірки документів заявника, працівниками поліції прийнято рішення доставлення та

передачі останнього до Бориспільського районного територіального центру комплектування та соціальної підтримки.

У подальшому, 26.02.2025 заявник [REDACTED] помер, у зв'язку з чим розгляд звернення завершено, а матеріали фактично списано до справи. При цьому працівниками поліції не забезпечено внесення відомостей до ЄРДР, а також не перевірено інформацію щодо можливих тілесних ушкоджень, ступеня їх тяжкості та необхідності наданні домедичної допомоги.

Відповідно до статті 18 Закону України «Про Національну поліцію», поліцейський зобов'язаний надавати невідкладну, зокрема домедичну і медичну, допомогу особам, які постраждали внаслідок правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в безпорадному стані або стані, небезпечному для їхнього життя чи здоров'я.

Зазначене може свідчити про порушення вимог частини 2 статті 9 КПК України, відповідно до якої прокурор, керівник органу досудового розслідування, слідчий зобов'язані всебічно, повно і неупереджено дослідити обставини кримінального провадження, виявити як ті обставини, що викривають, так і ті, що виправдовують підозрюваного, обвинуваченого, а також обставини, що пом'якшують чи обтяжують його покарання, надати їм належну правову оцінку та забезпечити прийняття законних і неупереджених процесуальних рішень.

Стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, покладає на державу обов'язок гарантувати право на життя, зокрема шляхом запровадження ефективного кримінального законодавства, спрямованого на попередження вчинення злочинам проти життя, а також створення дієвого механізму його реалізації для виявлення, розслідування та притягнення винних до відповідальності.

Зазначене зобов'язання неухильно вимагає проведення ефективного розслідування, якщо є підстави вважати, що особа зазнала небезпечних для життя травм за підозрілих обставин, навіть якщо ймовірною особою, яка вчинила злочин, не є представник держави.

У справах «Mustafa Tunç and Fecire Tunç v. Turkey»¹ та «Andreyeva v. Ukraine»² Європейський суд з прав людини, зазначив щодо необхідності ефективного розслідування випадків смерті, а саме розслідування повинно бути незалежним, всебічним, оперативним та спрямованим на встановлення всіх обставин події, включаючи можливу причетність представників держави. У зазначених справах суд встановив, що держави не виконали свої процесуальні зобов'язання та порушили статтю 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

¹ Справа «Mustafa Tunç and Fecire Tunç v. Turkey», вебсайт Європейського суду з прав людини: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-154007>

² Справа «Andreyeva v. Ukraine», вебсайт Європейського суду з прав людини: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-192318>

3. Під час відвідування виявлено факти тривалого перебування затриманих осіб без поміщення до кімнати для затриманих.

Так, відповідно до інформаційної підсистеми «Custody Records», внесені інспектором із дотримання прав людини, 12.02.2026 о 06:55 працівниками РУП затримано [REDACTED] якого доставлено до підрозділу поліції о 11:32 цього ж дня.

Після доставлення [REDACTED] проведено необхідні слідчі дії, які завершено о 12:56 цього ж дня. Надалі затриманий перебував у кімнаті для проведення слідчих дій. При цьому, незважаючи на наявність у РУП кімнати для затриманих із належними умовами, до неї останній не поміщався та вибув з підрозділу поліції лише о 20:40 12.02.2026.

Протягом усього часу перебування під контролем працівників поліції (понад 13 годин), затриманий не забезпечувався харчуванням та не мав безперешкодного доступу до питної води і санітарних умов (туалету).

Європейський комітет у Другій Загальній доповіді [CPT/Inf (92) 3] зазначив, що затриманим, які тримають під вартою в поліції, слід дозволяти справляти природні потреби в час, коли вони того забажають, в чистих і пристойних умовах; їм також слід надавати відповідну можливість для умивання. Ці особи повинні бути забезпечені харчуванням у відведений для цього час, включаючи, як мінімум, один раз на день повноцінне харчування (щось більш суттєве, ніж бутерброд). Також затримані, які повинні провести ніч у місці тримання, мають бути забезпечені чистими матрацом та ковдрами.

4. Згідно із пунктом 7 розділу VI Інструкції з організації діяльності чергової служби в Національній поліції України, затвердженої наказом Міністерства внутрішніх справ України від 23.05.2017 № 440 (далі – Інструкція), для забезпечення прав затриманих осіб, розгляд обставин їх затримання або доставлення до підрозділу поліції, опитування й інші процесуальні дії з відвідувачами, запрошеними та доставленими до підрозділу поліції особами проводиться в спеціально облаштованих службових приміщеннях, які розміщуються на першому поверсі адміністративного будинку підрозділу поліції та охоплюються системою цілодобового відеоспостереження, із забезпеченням можливості зберігання записів не менше 30 діб, з обов'язковим виведенням відеозображення в режимі онлайн на монітор чергового чергової частини.

Проте у районному управлінні поліції 15 камер відеоспостереження, які розташовані у кімнаті для затриманих, слідчих кімнатах, кімнаті для конфіденційного побачення затриманого із захисником та інших приміщеннях першого поверху, забезпечують архівацію лише на 25 діб, чим порушуються вимоги зазначеної Інструкції.

Порушення права на професійну правничу допомогу

5. Згідно інформації, отриманої від Північного міжрегіонального центру з надання безоплатної правничої допомоги (далі – міжрегіональний центр) встановлено, що у порушення вимог частини 4 статті 213 КПК України, пункту 2 Порядку інформування центрів з надання безоплатної правничої допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 № 1363, службові особи районного управління поліції в багатьох випадках не забезпечують негайного повідомлення центру про факти затримання осіб, зокрема:

про затримання [REDACTED] 22.05.2025 о 12 годині 27 хвилині міжрегіональний центр повідомлено цього ж дня о 15 годині 50 хвилині, тобто через 03 години 27 хвилин;

про затримання [REDACTED] 03.04.2025 о 00 годині 30 хвилині міжрегіональний центр повідомлено цього ж дня о 03 годині 49 хвилині, тобто через 03 години 19 хвилин;

про затримання [REDACTED] 13.02.2026 о 10 годині 43 хвилині міжрегіональний центр повідомлено цього ж дня о 13 годині 50 хвилині, тобто через 03 години 07 хвилин;

про затримання [REDACTED] 16.02.2026 о 08 годині 58 хвилині міжрегіональний центр повідомлено цього ж дня о 12 годині 04 хвилині, тобто через 03 години 06 хвилин.

Зазначені факти свідчать про невинуватене затягування забезпечення та реалізації затриманим особам права на захист.

Окрім цього, Європейський комітет у пункті 41 Дванадцятій Загальна доповідь [CPT/Inf (2002) 15] наголошує, що небезпека залякувань і фізичної жорстокості по відношенню до затриманої особи є найбільшою у час відразу по взятті її під варту. Отже, можливість затриманих залучити адвоката саме у цей проміжок часу становить додаткову гарантію від жорстокого поводження.

Факти порушень прав затриманих на доступ підозрюваного до захисника також вже знайшли своє відображення в рішеннях Європейського суду з прав людини (наприклад справа «Salduz v. Turkey»³), який також відзначав «особливу вразливість обвинуваченого на ранніх етапах провадження, коли він одночасно постає перед стресовою ситуацією і дедалі складнішим кримінальним законодавством».

³ Справа «Salduz v. Turkey», вебсайт Європейського суду з прав людини: <https://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-89893>

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу

6. Пунктом 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію» визначено, що поліція відповідно до покладених на неї завдань вживає всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я.

Відповідно до наданої керівництвом РУП інформації, лише 6 працівників зі всього складу (за штатом 198 осіб) пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та отримали відповідне посвідчення (сертифікат).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Головному управлінню Національної поліції України в Київській області:

1. Забезпечити контроль за усуненням порушень, виявлених в ході відвідування районного управління поліції;
2. Вжити заходів щодо проведення службових розслідувань за фактами викладеними у звіті;
3. Організувати проведення службової перевірки за фактом можливого неналежного розгляду звернення громадянина [REDACTED]

Бориспільському районному управлінні поліції Головного управління Національної поліції в Київській області:

1. Забезпечити неухильне дотримання вимог частини 4 статті 216 КПК України та частини 3 статті 8 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» шляхом негайного інформування відповідного територіального управління ДБР про всі відомі або отримані факти можливого вчинення кримінальних правопорушень працівниками правоохоронних органів, а також реєстрації таких відомостей у ЄРДР у встановленому законом порядку;
2. Запровадити в районному управлінні поліції внутрішній контрольний механізм за своєчасним направленням до територіальних підрозділів ДБР повідомлень про можливі неправомірні дії працівників правоохоронних органів, а також забезпечити проведення службових розслідувань за кожним подібним фактом;
3. Забезпечити утримання затриманих осіб в кімнатах для затриманих управління поліції в строки передбачені національним законодавством;
4. Забезпечити негайне повідомлення Північного міжрегіонального центру з надання безоплатної правничої допомоги про усі факти затримання осіб;

5. Вжити заходів щодо проходження підготовки з володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги працівниками поліції, які зобов'язані надавати медичну допомогу з отриманням відповідного посвідчення.

Додаток: Фотознімки до звіту на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Головний спеціаліст відділу інспектування
об'єктів контролю в правоохоронних,
судових органах та військових формувань
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини**

Павло ПОТАПОВИЧ

Фотознімки до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

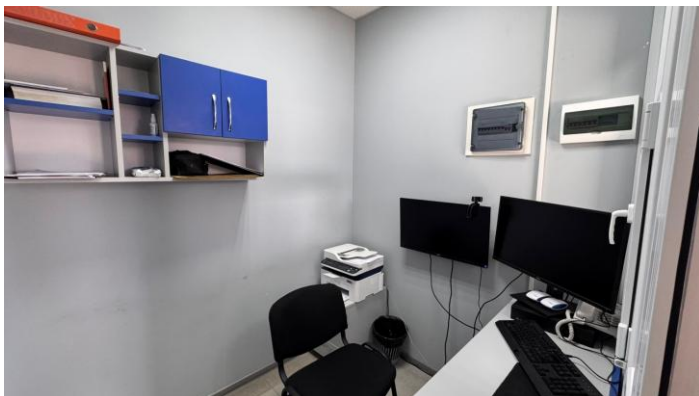
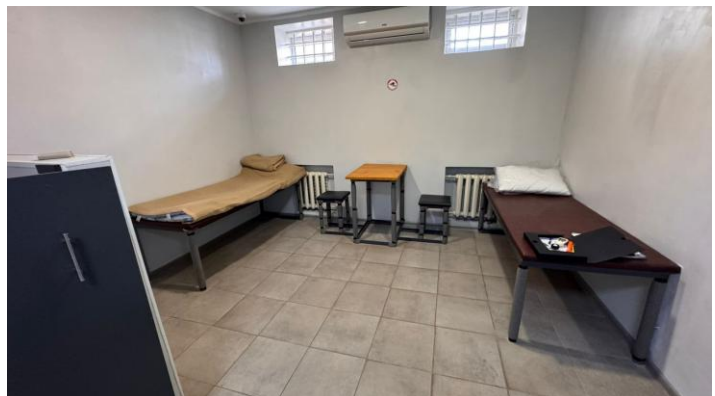

Фото 6

Φοτο 7

Φοτο 8

Φοτο 9

Φοτο 10

